

FORVALTNINGSREVISJON

Bruken av RDA-midler

Troms fylkeskommune

Forord

Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune ved K-sekretariatet bestilte den 26.11.2008 forvaltningsrevisjon av fylkeskommunens forvaltning av RDA-midler.

Revisjonens undersøkelse er gjennomført med henvisning til kommunelovens § 77 nr 4 og § 78 nr 2, samt forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner m.v. § 7. Forvaltningsrevisjon er iflg. nevnte regler å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger.

Før igangsetting av forvaltningsrevisjonsprosjektet har revisjonen vurdert egen uavhengighet i forhold til Troms fylkeskommune, jf. kommuneloven § 79 og revisjonsforskriften kapittel 6, og vi kjenner ikke til forhold som er egnet til å svekke tilliten til vår uavhengighet og objektivitet. Prosjektet er gjennomført i tråd med RSK 001, som er Norges Kommunerevisorforbunds standard for forvaltningsrevisjon.

Vi takker Troms fylkeskommune for samarbeidet i forvaltningsrevisjonsprosjektet.

Sammendrag

KomRev NORD finner at Troms fylkeskommunes praksis for tildeling av RDA-midler er i tråd med sentrale retningslinjer og fylkeskommunale/regionale mål for ordningen slik disse er utledet og nedfelt som strategier i *Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008*.

Troms fylkeskommunes rutiner er i hovedsak egnet til å sikre at de tildelte midlene blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene, med den begrensningen som ligger i manglende overordnet kontrollsystem basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger for RDA-tilskuddsordningen som helhet.

Tromsø, 10.3.10

Lars-Andrè Hanssen
Oppdragsansvarlig, forvaltningsrevisor

Lene Zahl Johnsen
Prosjektleder, forvaltningsrevisor

Monica Brox Pettersen
Prosjektmedarbeider, forvaltningsrevisor

Tone Steffensen
Prosjektmedarbeider, forvaltningsrevisor

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING.....	2
2	PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER	2
2.1	Problemstilling.....	2
2.2	Revisjonskriterier	2
3	METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING	6
4	PRAKSIS FOR TILDELING AV RDA-MIDLER.....	7
4.0	Bakgrunnsinformasjon	7
4.1	Revisors funn	8
4.1.1	<i>Habilitet.....</i>	<i>8</i>
4.1.2	<i>Mål og strategier.....</i>	<i>9</i>
4.1.3	<i>Kunngjøring.....</i>	<i>9</i>
4.1.4	<i>Innhold i søknader</i>	<i>9</i>
4.1.5	<i>Tilsagnsbrev.....</i>	<i>10</i>
4.2	Revisors vurderinger.....	10
4.3	Konklusjon	11
5	KONTROLL OG OPPFØLGING.....	12
5.1	Revisors funn	12
5.2	Revisors vurderinger.....	13
5.3	Konklusjon	13
6	SAMLET KONKLUSJON.....	14
7	HØRING.....	14
8	ANBEFALINGER	14
9	DOKUMENTER OG LITTERATUR	14
10	VEDLEGG – FYLKESRÅDETS HØRINGSKOMMENTARER.....	15

1 INNLEDNING

Kontrollutvalget i Troms fylkeskommune har med bakgrunn i plan for forvaltningsrevisjon bestilt forvaltningsrevisjonsprosjekt "Bruken av RDA-midler". I følge bestillingen er prosjektets formål å sikre at Troms fylkeskommune forvalter RDA2-midlene på en så god og betryggende måte som mulig – både med hensyn til tildelingsrutiner, måloppnåelse, og at forvaltningen av midlene er i tråd med sentrale regelverk og retningslinjer, samt fylkeskommunens egne planer og vedtak. Et annet prosjektmål er å også sikre at de tildelte midlene blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene.

2 PROBLEMSTILLING OG REVISJONSKRITERIER

2.1 Problemstilling

På grunnlag av kontrollutvalgets bestilling er det utledet følgende problemstillinger for revisjonens undersøkelse:

- 1) *Er Troms fylkeskommunes praksis for tildeling av RDA-midler i tråd med sentrale retningslinjer og fylkeskommunale/regionale mål for ordningen?*
- 2) *Har Troms fylkeskommune rutiner som er egnet til å sikre at de tildelte midlene blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene?*

2.2 Revisjonskriterier

Innsamlede data i undersøkelsen blir vurdert opp mot kriterier utledet fra følgende kilder:

- *"Næringsrettede midler til regional utvikling (Statsbudsjettet kap 551 post 61) – Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008"*
- Det kongelige kommunal- og regionaldepartement "Statsbudsjettet 2008 – Kap. 551 post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift – tilskuddsbrev" datert 14.3.2008 m/vedlegg
- Det kongelige kommunal- og regionaldepartement "*Retningslinjer. Kapittel 551, post 60 Tilskot til fylkeskommunar for regional utvikling. Kapittel 551, post 61 Næringsretta midlar til regional utvikling*" Gjeldande frå 1.1.2008
- Det kongelige finansdepartement "*Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten*", fastsatt 12. desember 2003, senest endret 14. november 2006
- Finansdepartementets veileder "*Om etablering og forvaltning av tilskuddsordninger i staten*", Finansavdelingen september 2008
- Lov 25.09.1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven/kml)
- Lov 10.02.1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven/fvl)
- "*Reglement for styre for næringsrettede midler til regional utvikling (kap. 551 post 61 – næringsretta midler til regional utvikling)*"

Sentrale retningslinjer for RDA-ordningen framgår av KRDs tilskuddsbrev til Troms fylkeskommune for 2008 med vedlegg. Tilskuddsordningen gjelder næringsrettede midler til regional utvikling og skal som hovedregel nyttes til utvikling av næringsliv og arbeidsplasser i geografiske områder som ikke fikk gjeninnført differensiert arbeidsgiveravgift eller som fikk gjeninnført ordningen med høyere sats enn før 2004. Departementet overlater imidlertid til fylkeskommunene sjøl å prioritere mellom ulike typer

innsats i samråd med regionale partnerskap, innenfor mål, rammer og retningslinjer for tilskuddsposten. Departementets tildelingsbrev gjengir "Hovedmål" og "Arbeidsmål" for de distrikts- og regionalpolitiske virkemidlene på departementets budsjett slik disse er konkretisert i St.prp.nr 1 (2007-2008). Det forutsettes at bruken av midlene skal være i tråd med mål og strategier i fylkesplanen for de områder som omfattes av ordningen.

Departementets tilskuddsbrev og retningslinjer pålegger fylkeskommunen ansvar for å gi informasjon om ordningen slik at hele målgruppen nås. I informasjonen skal formålet med ordningen skisseres, det skal gjøres rede for tildelingskriterium, hvilke opplysninger søker må oppgi i søknaden, samt søknadsfrist. Fylkeskommunen skal utarbeide informasjonsmaterieell for å sikre likebehandling av alle potensielle søkere. Retningslinjene stiller krav til innholdet i søknader om tilskudd fra ordningen. Revisjonen forutsetter at fylkeskommunen sikrer at søknader som tas opp til behandling, tilfredsstillende departementets retningslinjer når det gjelder presise og realistiske mål som kan etterprøves, realistisk prosjektplan med milepæler og aktivitets- og resultatutledninger, samt kostnadsoverslag og finansieringsplan med marginer for mulige usikre momenter

Departementets retningslinjer stiller også krav til innholdet i fylkeskommunens tilsagnsbrev til søkerne. Brevet skal informere om tilskuddssum, formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til, kostnadsoverslag som er lagt til grunn for tilskuddet, eventuelle vilkår som knyttes til bruken av midlene (medregnet krav til dokumentasjon før midlene kan utbetales), stønadskriterier og stønadsformer, tidsfrist for bortfall av tilskudd, utbetalingstidspunkt, utbetalingsrutiner og behandling av evt. for mye utbetalt tilskudd. Brevet skal også stille krav til rapportering, regnskap og revisorattestasjon samt mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med skriftlige forutsetninger.

Tilskuddsmottakeren skal følges opp dersom denne ikke rapporterer i henhold til kravene som fremgår av tilsagnsbrevet - om informasjonen er ufullstendig eller ikke kommer inn til rett tid.

Med grunnlag i risiko- og vesentlighetsvurderinger skal fylkeskommunen kontrollere at det blir drevet korrekt saksbehandling, korrekt og pålitelig rapportering, at målene blir nådd og at vesentlige avvik fra mål blir forebygget, avdekt og eventuelt korrigeret. Kravet suppleres av Bestemmelser om økonomistyring i staten § 6.3.8.2, som pålegger tilskuddsforvalter å kartlegge risiko for uregelmessigheter og for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av tilskuddsvilkårene. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivå, og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen. Iflg departementets veileder pkt 5.7 innebærer dette bl.a. at gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte og at fokus rettes inn mot kartlegging av hvor risikoen i den aktuelle tilskuddsordningen ligger. Veilederen nevner som et mulig utgangspunkt å gå kritisk gjennom tilskuddets tildelingskriterier med tanke på fortolkningsproblemer knyttet til disse. På bakgrunn av denne kartleggingen bør man vurdere hvilke risikopunkter som foreligger, hvor vesentlige de er, mulige kontrollpunkter ved en stikkprøvekontroll og kontrollhandlinger som kan iverksettes som ledd i den løpende rapporteringen uten at det medfører uforholdsmessige kostnader. Dette forstår revisjonen som et krav om at fylkeskommunen som tilskuddsforvalter bør dokumentere sine risiko- og vesentlighetsvurderinger for ordningen som helhet. I tillegg bør det være et dokumentert opplegg for stikkprøvekontroller og mulige kontrollhandlinger underveis i den løpende rapporteringen fra tilskuddsmottaker.

Overensstemmende med departementets målstruktur med "Hovedmål" og "Arbeidsmål" har Troms fylkesting vedtatt overordnede mål og strategier i fylkesplan for 2008-2009 "Kompetansesamfunnet Troms"¹. Fylkesplanen inneholder overordnede mål innafor de tre hovedtemaene Kompetanse, Næringsutvikling samt Logistikk og infrastruktur. Når det gjelder kompetanse, er målet at *"Konkurransedyktige utdannings-, forsknings- og utviklingsmiljøer skal videreutvikles"*. For næringsutvikling er målet å *tilrettelegge for et utviklingsorientert, nyskapende og konkurransedyktig næringsliv*. Og innafor hovedtema Logistikk og infrastruktur er det overordnede målet at *"Infrastruktur*

¹ Fylkesplan 2008-2009 er en prolongering av fylkesplan 2004-2007, der de overordnede målene ligger fast i planperioden.

for transport og telekommunikasjon skal forvaltes og utvikles for å gi samfunns- og næringsliv vilkår for utvikling og markedstilgang på nivå med landets sentrale regioner".²

Fylkesplanens overordnede mål ligger også til grunn for Troms fylkeskommune: *"Næringsrettede midler til regional utvikling (Statsbudsjettet kap 551 post 61) – Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008"*. RDA-styret har deltatt i utarbeidningen av programmet, som er vedtatt av fylkesrådet. De sentrale retningslinjene fra KR D utgjør det ytre rammeverket for bruken av RDA-midlene, mens det årlige nærings- og utviklingsprogrammet er en regional utarbeidelse av mer detaljerte retningslinjer for bruken av midlene. Målet for "Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008" er: *De næringsrettede midlene til regional utvikling skal bidra til en aktiv og ekstraordinær innsats i utviklingen av Tromsø. Tromsø skal bli et attraktivt senter i og for Nordområdet for næringsutvikling, kunnskapsutvikling samt samfunnsutvikling regionalt, nasjonalt og internasjonalt.* Målgruppen opplyses å være søkere med prosjekter som gir økt vekstkraft og verdiskapning i Tromsøregionen.

De seks programområdene (innsatsområdene) i det årlige nærings- og utviklingsprogrammet er

1. Tromsø som internasjonal næringsaktør m/strategi 1a, b, c, d, e
2. Utvikling og videreutvikling av industrielle klynger m/strategi 2a
3. Tromsø som infrastrukturelt knutepunkt m/strategi 3a, b
4. Større satsinger med effekter for reiseliv og innbyggere m/strategi 4a, b
5. Større kulturbaserte nærings-satsinger m/strategi 5a, b
6. Kunnskapsintensiv vekst og økt kommersialisering av forskning m/strategi 6a, b

Strategiene for de seks innsatsområdene i programmet, er:

- *deltakelse og påvirkning av utviklingen i nordområdene*
- *grenseoverskridende næringsmessig samarbeid*
- *økt kulturforståelse ovenfor omverden og samarbeidsland*
- *Tromsø som internasjonalt møtested*
- *Tromsø som arena for messer og arrangement*
- *økt satsing på industri innenfor strategisk viktige områder som teknologi/telekommunikasjon, arktisk klima/miljø, bioprospektering, energi og kunnskapsintensive vekstnæringer*
- *samarbeid om moderne sjø- og landtransport i nord*
- *internasjonalt knutepunkt med regionale ringvirkninger*
- *utvikling av opplevelsesbaserte aktiviteter*
- *overordnet og koordinert markedsføring av Nord-Norge*
- *tilrettelegging/utvikling av store og nyskapende kulturarrangement*
- *gründervirksomhet innen kultur og opplevelsesnæringene*
- *økt kommersialisering av forskningsbasert virksomhet*
- *nasjonalt/internasjonalt samarbeid om kunnskapsintensiv vekst med utgangspunkt i nordområdesatsingen (arktiske problemstillinger, miljørelaterte satsinger, energi og/eller IKT)*

Fra og med 2007 ble forvaltningen av RDA-midlene³ underlagt sterkere folkevalgt styring og kontroll. Midlene tildeles derfor fylkeskommuner som folkevalgte organ. Det er fylkestinget som skal ta den endelige avgjørelsen om bruken av midlene eller delegere avgjørelsesmyndigheten til andre aktører. Troms fylkeskommune har valgt en modell der det er opprettet et eget programstyre (RDA-styret) for den tilretteleggende delen av kompensasjonsordningen. RDA-styret består av representanter fra næringslivet i Tromsø, Tromsø kommune og Troms fylkeskommune. Styret er oppnevnt av fylkesrådet i Troms.

RDA-styret er et fylkeskommunalt organ, og omfattes således av forvaltningslovens og kommune-lovens bestemmelser om habilitet. Representantene fra næringslivet vil omfattes av forvaltningsloven § 6, 1 ledd bokstav e dersom representanten oppfattes som part⁴ i en sak: *"når han leder eller har en ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for, et selskap som er part i saken*

² Fylkesplanmelding 2007 (vedtatt av fylkestinget) inneholder ikke endringer i forhold til fylkesplanens mål

³ Kap. 551 post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift.

⁴ Person som en avgjørelse retter seg mot eller saken direkte gjelder.

og ikke helt ut eies av stat eller kommune, et samvirkeforetak eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken.”

De offentlige representantene vil i utgangspunktet ikke være inhabil etter ovennevnte bestemmelse, men vil kunne komme inn under bestemmelsene i forvaltningsloven § 6, 2 ledd: *”Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.”*

Når det gjelder medlemmer av programstyret for RDA-ordningen, som er et kollegialt organ, slår forvaltningsloven § 8, 2 ledd fast at habilitetsspørsmålet avgjøres av organet selv.

Habilitet er videre vedtektsfestet i reglement for RDA-styret. Av reglementet, som gjaldt i 2008, framgår det av § 3 at *”I de tilfelle RDA-styret fatter vedtak i bevilgningssaker og ett eller flere medlemmer representerer søkerorganisasjonen, skal vedkommende medlem fratres under behandlingen.”* Dette prinsippet har RDA-styret lagt til grunn og videreført i det årlige nærings- og utviklingsprogrammet, der det i kap 6.3 framgår at *”omgivelsene [skal] føle seg trygge på at det foretas en uhildet vurdering i programstyret, og vil som hovedregel praktisere forvaltningslovens bestemmelser om at representanter fratres når søknader fra vedkommendes kommune/organisasjon behandles og/eller representanten sitter i en konkurransesituasjon til søker.”*

På grunnlag av ovenstående utleder vi følgende revisjonskriterier for undersøkelsen:

1.1 Representanter fratres når søknader fra vedkommendes kommune/organisasjon behandles og/eller representanten sitter i en konkurransesituasjon til søker. Spørsmål om habiliteten til medlemmer i RDA-styret avgjøres av organet selv.

1.2 RDA-midler skal tildeles tiltak i Tromsøregionen som faller inn under en eller flere av følgende strategier i ”Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008”:

- deltakelse og påvirkning av utviklingen i nordområdene
- grenseoverskridende næringsmessig samarbeid
- økt kulturforståelse ovenfor omverden og samarbeidsland
- Tromsø som internasjonalt møtested
- Tromsø som arena for messer og arrangement
- økt satsing på industri innenfor strategisk viktige områder som teknologi/telekommunikasjon, arktisk klima/miljø, bioprospektering, energi og kunnskapsintensive vekstnæringer
- samarbeid om moderne sjø- og landtransport i nord
- internasjonalt knutepunkt med regionale ringvirkninger
- utvikling av opplevelsesbaserte aktiviteter
- overordnet og koordinert markedsføring av Nord-Norge
- tilrettelegging/utvikling av store og nyskapende kulturarrangement
- gründervirksomhet innen kultur og opplevelsesnæringene
- økt kommersialisering av forskningsbasert virksomhet
- nasjonalt/internasjonalt samarbeid om kunnskapsintensiv vekst med utgangspunkt i nordområdesatsingen (arktiske problemstillinger, miljørelaterte satsinger, energi og/eller IKT)

1.3 Fylkeskommunen er ansvarlig for å gi informasjon om ordningen slik at hele målgruppen nås, formålet med ordningen skal skisseres, det skal gjøres rede for tildelingskriterium og hvilke opplysninger søker må oppgi i søknaden, og søknadsfrist skal opplyses om.

1.4 Søknader som legges fram for RDA-styret til behandling, skal inneholde presise og realistiske mål som kan etterprøves, realistisk prosjektplan med milepæler og aktivitets- og resultatutledninger, samt kostnadsoverslag og finansieringsplan med marginer for mulige usikre momenter

1.5 Fylkeskommunens tilsagnsbrev skal informere om tilskuddsum, formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til, kostnadsoverslag som er lagt til grunn for tilskuddet, eventuelle vilkår som knyttes til bruken av midlene, medregnet krav til dokumentasjon før midlene kan utbetales, stønadskriterier og stønadsformer, tidsfrist for bortfall av tilskudd, utbetalingstidspunkt, utbetalingsrutiner og behandling av evt. for mye utbetalt tilskudd, krav til rapportering, regnskap og revisorattestasjon, mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptre i samsvar med skriftlige forutsetninger.

2.1 Tilskuddsmottakeren skal følges opp dersom denne ikke rapporterer i henhold til kravene som fremgår av tilsagnsbrevet - om informasjonen er ufullstendig eller ikke kommer inn til rett tid.

2.2 Med grunnlag i dokumenterte risiko- og vesentlighetsvurderinger for tilskuddsordningen, skal fylkeskommunen kontrollere at det blir drevet korrekt saksbehandling, korrekt og pålitelig rapportering, at målene blir nådd, at vesentlige avvik fra mål blir forebygget, avdekket og eventuelt korrigert.

3 METODE, DATAMATERIALE OG AVGRENSING

Fakta grunnlaget i forvaltningsrevisjonsprosjektet er innhentet gjennom dokumentanalyse, observasjon og samtaleintervju. Vi har gjennomgått søknader, tilsagnsbrev, del- og sluttrapporter, samt korrespondanse mellom søker og RDA-sekretariatet. I tillegg omfattet dokumentanalysen gjennomgang av fylkeskommunens planverk, retningslinjer, informasjonsmateriell, samt maler for søknad/tilsagnsbrev/aksept av tilsagnsvilkår/rapporter.

Vi har også innhentet informasjon til prosjektet i møter og samtaler med ansatte i fylkeskommunens næringsetat og RDA-sekretariatet som har ansvar for forvaltning av RDA-tilskuddsordningen i Troms. I tillegg har vi møtt som observatører i to av RDA-styrets møter i prosjektperioden.

Undersøkelsen er tidsavgrenset til saker som er avsluttet i løpet av 2008. Det ble gjennomført kontroller av samtlige saker som falt inn under denne avgrensingen – til sammen 23 saker.

Datainnsamlingen foregikk hovedsakelig i desember 2009 og januar 2010.

Innovasjon Norge, som er operatør for den bedriftsrettede delen av RDA-ordningen, får overført den delen av ramma som utgjør bedriftsutviklingsmidlene. Innovasjon Norges tildelingspraksis innfor RDA-ordningen inngår ikke i revisjonens undersøkelse.

Rapporten med revisors vurderinger og konklusjon har vært på høring hos fylkesråden. Administrasjonens høringsmerknad følger som vedlegg til rapporten.

4 PRAKSIS FOR TILDELING AV RDA-MIDLER

Problemstilling 1:

Er Troms fylkeskommunes praksis for tildeling av RDA-midler i tråd med sentrale retningslinjer og fylkeskommunale/regionale mål for ordningen?

Revisjonskriterier:

1.1 Representanter fratrer når søknader fra vedkommendes kommune/organisasjon behandles og/eller representanten sitter i en konkurransesituasjon til søker. Spørsmål om habiliteten til medlemmer i RDA-styret avgjøres av organet selv.

1.2 RDA-midler skal tildeles tiltak i Tromsøregionen som faller inn under en eller flere av følgende strategier i "Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008":

- *deltakelse og påvirkning av utviklingen i nordområdene*
- *grenseoverskridende næringsmessig samarbeid*
- *økt kulturforståelse ovenfor omverden og samarbeidsland*
- *Tromsø som internasjonalt møtested*
- *Tromsø som arena for messer og arrangement*
- *økt satsing på industri innenfor strategisk viktige områder som teknologi/telekommunikasjon, arktisk klima/miljø, bioprospektering, energi og kunnskapsintensive vekstnæringer*
- *samarbeid om moderne sjø- og landtransport i nord*
- *internasjonalt knutepunkt med regionale ringvirkninger*
- *utvikling av opplevelsesbaserte aktiviteter*
- *overordnet og koordinert markedsføring av Nord-Norge*
- *tilrettelegging/utvikling av store og nyskapende kulturarrangement*
- *gründervirksomhet innen kultur og opplevelsesnæringene*
- *økt kommersialisering av forskningsbasert virksomhet*
- *nasjonalt/internasjonalt samarbeid om kunnskapsintensiv vekst med utgangspunkt i nordområdesatsingen (arktiske problemstillinger, miljørelaterte satsinger, energi og/eller IKT)*

1.3 Fylkeskommunen er ansvarlig for å gi informasjon om ordningen slik at hele målgruppen nås, formålet med ordningen skal skisseres, det skal gjøres rede for tildelingskriterium og hvilke opplysninger søker må oppgi i søknaden, og søknadsfrist skal opplyses om.

1.4 Søknader som legges fram for RDA-styret til behandling, skal inneholde presise og realistiske mål som kan etterprøves, realistisk prosjektplan med milepæler og aktivitets- og resultatutledninger, samt kostnadsoverslag og finansieringsplan med marginer for mulige usikre momenter

1.5 Fylkeskommunens tilsagnsbrev skal informere om tilskuddsum, formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til, kostnadsoverslag som er lagt til grunn for tilskuddet, eventuelle vilkår som knyttes til bruken av midlene, medregnet krav til dokumentasjon før midlene kan utbetales, stønadskriterier og stønadsformer, tidsfrist for bortfall av tilskudd, utbetalingstidspunkt, utbetalingsrutiner og behandling av evt. for mye utbetalt tilskudd, krav til rapportering, regnskap og revisorattestasjon, mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med skriftlige forutsetninger.

4.0 Bakgrunnsinformasjon

Det årlige nærings- og utviklingsprogrammet omfattet i 2008 ei ramme på kr 180.142.000 fordelt på fylkeskommunens budsjettområder Store regionale prosjekter (inkl administrasjon) med kr 87.571.000 og Store kompetanse- og forskningsprosjekter (inkl administrasjonen) med kr 35.028.400. I tillegg

kommer 5 mill kr som fylkesrådet i Troms har satt av til regional transportstøtte. Budsjettområdets ramme til Bedriftsutvikling som overføres direkte til Innovasjon Norge, utgjorde kr 52.542.600.

Høsten 2009 gjennomførte Kommunal- og regionaldepartementet (KRD) kontroll i elleve saker som gjennom Troms fylkeskommune har fått støtte fra kap. 551 post 61 i 2008. KRD gjør i brev av 07.12.2009 oppmerksom på at kontrollen ikke er å betrakte som en revisjon, men en gjennomgang i forhold til tilskuddsbrev og gjeldende retningslinjer for kap. 551 post 61, økonomireglementet, andre overordnede retningslinjer for forvaltning av statlige midler samt statlige og fylkeskommunale mål/strategier. KRD avdekket enkelte forhold som strider mot god forvaltningsskikk og regelverk. Når det gjelder fylkeskommunens innstillinger, har departementet funnet flere saker der fylkeskommunen har påpekt at søknadene er ufullstendige⁵. For enkelte søknader er innstillingen fra fylkeskommunen etter departementets vurdering ikke eksplisitt i sine vurderinger av kobling til gjeldende prioriterte områder i fylkesplan/regionalt utviklingsprogram. Programstyret har imidlertid bevilget midler til prosjektene, mens fylkeskommunen i sitt tilsagnsbrev har satt krav om endringer i/ utbedringer av prosjektet. Departementet stiller spørsmål ved om prosjektene burde vært ytterligere bearbeidet før fylkeskommunen ga lovnad om tilsagn, og ber fylkeskommunen gjennomgå og endre sin praksis i forhold til de nevnte punktene. I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen fremholder administrasjonen at det gjøres en grundig saksbehandling av alle søknader, og at det er unntaksvis at administrasjonen ikke finner noe å kommentere i forhold til prosjektbeskrivelsene. Men ikke alle kommentarene er avgjørende for om prosjektene er støtteverdige eller ikke. Det poengteres at saksvurderingen også er ment som en veileder for støttemottakere og eventuelle andre søkere.

KRD finner videre at RDA-styret i flere tilfeller har innvilget 100 % finansiering, noe som har skjedd mot fylkeskommunens innstilling. Departementet ser at dette forekommer i et så stort omfang at det anses som brudd på fylkeskommunens retningslinjer og ber fylkeskommunen følge opp at dette ikke skjer igjen. I henhold til retningslinjene for kap. 551 post 60/61 skal fylkeskommunen se til at forvaltningen av midlene er i tråd med statsstøtteregelverket. Det poengteres i brevet til fylkeskommunen at saksfremlegget i enkelte saker ikke inkluderer vurderinger av forholdet til statsstøtteregelverket. Departementet påpeker også et par tilsagn som kan (revisors understreking) oppfattes som støtte til driftskostnader i strid med retningslinjene for kap. 551 post 60/6, og ber fylkeskommunen påse at tilskudd ikke inngår i prosjektenes ordinære drift.

KRDs kontroll omfattet noen av de samme sakene som inngår i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet, men med fokus på andre kriterier. Departementets vurdering av mangelfulle koblinger til RUPs⁶ prioriteringer er ikke relevant for vår revisjon av RDA-midler, fordi RUP omfatter "post 60-midlene", mens revisjonens prosjekt gjelder "post 61-midler". "Post 61-midlene" fordeles ut fra prioriteringer i "*Næringsrettede midler til regional utvikling (Statsbudsjettet kap 551 post 61) – Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008*", som bygger på fylkesplanens mål. Det er dette programmet som i siste instans er kilde for revisjonskriteriene i forvaltningsrevisjonsprosjektet når det gjelder fylkeskommunale/regionale mål for ordningen, jfr. Kapittel 2.2.

Revisjonen har i dette prosjektet ikke vurdert forholdet til statsstøtteregelverket og driftsstøtte. Når det gjelder finansieringsandel, har programstyret for RDA-ordningen vedtatt at "*prosjekter normalt kan støttes med inntil 50 %*", som etter revisjonens forståelse også gir rom for høyere finansieringsandel.

4.1 Revisors funn

4.1.1 Habilitet

Revisjonen har ved gjennomgang av sakene ikke funnet skriftlig dokumentasjon på at RDA-styret har vurdert eller avgjort spørsmål om representanters habilitet. Møteprotokollene opplyser om hvem som har erklært seg inhabil og har fratrudd i hvilke saker.

⁵ Manglende operasjonalisering av mål eller svak vurdering av forventede resultater som følge av at prosjektet settes i gang. Det gjelder ikke saker som omfattes av dette forvaltningsrevisjonsprosjektet.

⁶ Regionalt utviklingsprogram for Troms, som er fylkesplanens handlingsdel

Ved deltakelse i RDA-styremøte har revisjonen observert at medlemmer som meldte seg inhabile i møtet, forlot mødebordet under behandlingen av den aktuelle saken. Observasjonen viste at de medlemmene som erklærte seg inhabile, avgjorde habilitetsspørsmålet selv, uten at RDA-styret tok stilling til spørsmålet. Vi observert også at medlem i RDA-styret, i forbindelse med behandlingen av saker tidligere på sakskartet, ga uttrykk for sine meninger om saker som vedkommende ved behandling senere i samme møte meldte seg inhabil i.

4.1.2 Mål og strategier

Revisjonens gjennomgang av saksmapper viser at alle de undersøkte søknadene faller inn under en eller flere av strategiene som er utledet av de seks satsingsområdene i det årlige nærings- og utviklingsprogrammet. Vi finner ikke søknader/tiltak som ikke omfattes av de overordnede mål og strategier som er omtalt i fylkesplanen. Samtlige av de undersøkte prosjektene som har mottatt RDA-støtte, har Tromsø-regionen som geografisk nedslagsområde.

4.1.3 Kunngjøring

Fylkeskommunen gir informasjon om RDA-ordningen gjennom sine internettsider. Ved å følge stien www.tromsfylke.no – tjenester – næring - RDA-ordningen, kommer man til en nettside hvor bakgrunnen for og formålet med ordningen skisseres. Det gis informasjon om hvem som kan søke midler, og beskriver kortfattet skillet mellom tilretteleggende og bedriftsrettede tiltak. Under linken *relevante dokumenter* er det lagt en kobling til søknadsskjema, "Handlingsprogram for 2009: Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2009", "Langsiktig strategisk program for 2009 – 2013", samt skjema for del- og sluttrapportering. Dette utgjør det samlede informasjonsmaterieell som RDA-sekretariatet mener sikrer likebehandling/at alle potensielle søkere innenfor målgruppen kan bli nådd. Fylkeskommunens informasjon om ordningen inneholder ikke frister for søknad om tilskudd fra RDA-ordningen, da RDA-sekretariatet tar imot søknader gjennom hele året.

I tillegg er all relevant informasjon å finne på en ekstern hjemmeside for ordningen: www.rdatromso.no. Det er lagt en link til denne siden på fylkeskommunens nettsider, under *våre nettsteder*. Linken til det eksterne nettstedet fremgår også i signatur på e-poster sendt av sekretariatet. Den eksterne hjemmesiden har fyldig informasjon om ordningen, blant annet relevante rapporter, tildelingsbrev og retningslinjer, strategidokument, søknadsmal og veileder, skjema for del- og sluttrapport, informasjon om enkeltprosjekter som har fått støtte, informasjon om møter og aktiviteter i regi av RDA-styret, samt ofte stilte spørsmål.

Det avholdes gjerne forhåndskonferanse mellom søker og saksbehandler. Søker mottar da utdypende informasjon om de krav som stilles til søknaden. Dette gjøres særlig tilknyttet store prosjekt, og sekretariatet finner at dette ofte gjør kvaliteten på søknadene bedre. Sekretariatet oppgir å drive utstrakt veiledning til søkerne. De opplever for eksempel at søkere ofte finner det utfordrende å skille mellom prosjektets mål og prosjektets aktiviteter, og ofte må veilede søker i å formulere mål som er målbare og mulig å rapportere på.

4.1.4 Innhold i søknader

Revisjonen har i gjennomgangen av saksmappene for de utvalgte sakene, undersøkt hva Troms fylkeskommune gjør for å sørge for at alle søknader er i tråd med de krav som settes i KRDs tilskuddsbrev for 2008 med tilhørende retningslinjer.

Det er stor variasjon fra søknad til søknad hvor god definert mål og delmål er. Revisjonen finner at ikke alle delmål i søknadene fremstår som klare og nøyaktige. Alle søknadene inneholder imidlertid ett eller flere presise, realistiske og målbare mål.

I en av de undersøkte sakene er det dokumentert at søknaden flere ganger ble returnert til søker for konkretisering og tilføyelse av manglende informasjon, før den ble tatt til behandling i RDA-styret. For en annen søknad foreligger det ikke prosjektplan, da det kun søkes om delvis støtte til en konsert. Det henvises imidlertid til målet med konserten. For de øvrige undersøkte søknadene forelå prosjektplan

med milepæler/aktivitetsutledninger og resultatutledninger. Det var gjort kostnadsoverslag i alle søknader.

Gjennomgangen av dokumentasjonen viser at Troms fylkeskommune ikke krever at søker skal beregne inn marginer for mulige usikre momenter i kostnadsoverslag og finansieringsplan. Administrasjonen uttaler at det anses som til dels vanskelig å vurdere realismen i kostnadsoverslagene, og derfor å kvalitetssikre disse, men at det blir vurdert så langt det lar seg gjøre. Det poengteres imidlertid at vilkårene for tilskuddet gir tilskuddmottaker mulighet for å søke om å endre budsjett om nødvendig.

4.1.5 Tilsagnsbrev

Troms fylkeskommune har i løpet av 2008 endret sin mal for tilsagnsbrev. I den nyeste malen spesifiseres følgende:

- RDA-styrets vedtak
- Nøkkelinformasjon for prosjektet (frist for å akseptere tilsagnsvilkår, dato for bortfall av tilsagn, frist for del- og sluttrapportering, vilkår for rapporter og utbetaling)
- Hva delrapporter skal inneholde
- Hva sluttrapporter skal inneholde
- Informasjon om nettside hvor skjema for del- og sluttrapportering er å finne
- Særvilkår (evt endringer i forhold til opprinnelig søknad, prosjektets forhold til EØS statsstøtteregulering, prising av egeninnsats eller annet som har med utbetaling å gjøre, evt unntak for revisjonsplikten)
- Prosjekt mål
- Prosjektets hovedaktiviteter
- Kostnadsoverslag
- Finansieringsplan
- Prosjektperiode
- Tilsagnsvilkår
- Vedlegg (skjema for aksept av vilkår, sluttrapportskjema)

Revisjonens gjennomgang av tilsagnsbrev til søkerne viser at det gjennomgående informeres om tilskuddssum, formål og hva slags tiltak midlene kan benyttes til, kostnadsoverslag som er lagt til grunn for tilskuddet, eventuelle vilkår som knyttes til bruken av midlene, medregnet krav til dokumentasjon før midlene kan utbetales, stønadskriterier og stønadsformer, tidsfrist for bortfall av tilskudd, utbetalingstidspunkt, utbetalingsrutiner og behandling av eventuelt for mye utbetalt tilskudd, krav til rapportering, regnskap og revisorattestasjon, mulige reaksjonsformer dersom mottaker ikke opptrer i samsvar med skriftlige forutsetninger.

Ikke alle de undersøkte tilsagnsbrevene fra fylkeskommunen angir frister for del- og sluttrapportering. Frist for sluttrapportering er i prinsippet fastsatt i og med at tidsfrist for bortfall av tilskudd gis i alle tilsagn. Administrasjonen uttaler at det ikke har vært problematisk å utelate krav om/frist for delrapportering, da det alltid stilles krav om delrapport ved delutbetaling. Enkelte prosjekt løper også over en så avgrenset periode at delrapportering anses som overflødig. Men RDA-sekretariatet anser det som positivt at det i løpet av 2008 ble en rutine å sette frist for del/sluttrapportering. Det har ført til at saksbehandler har løpende oppfølging av prosjektene.

4.2 Revisors vurderinger

RDA-styrets protokoller dokumenterer tilfeller der medlemmer som representerer søkere, har fratrudd som inhabile når "deres" saker behandles. Dette er i tråd med revisjonskriteriene utledet fra forvaltningsloven og reglementet for RDA-styret. Det er imidlertid ikke i tråd med forvaltningsloven § 8, 2 ledd at vedkommende medlem alene avgjør sin egen habilitet, slik revisor har observert ved deltakelse i programstyremøte. Iflg forvaltningslovens bestemmelser skal det kollegiale organet selv avgjøre spørsmål om medlemmers habilitet. Revisjonen finner det også tvilsomt i forhold til habilitetsbestemmelsene at styremedlemmer framfører synspunkter på den saken de er inhabile til å delta i behandlingen av, før saken tas opp til behandling.

Revisjonen finner at målet for samtlige søknader som er undersøkt i dette forvaltningsrevisjonsprosjektet, faller innenfor et eller flere av strategimålene for RDA-midlene, og at alle de innvilgede søknadene gjelder prosjekter som har Tromsø-regionen som geografisk nedslagsområde.

Troms fylkeskommunes praksis for kunngjøring av RDA-ordningen og veiledning overfor potensielle søkere, sikrer etter revisjonens vurdering at det gis informasjon til alle i målgruppen, og at informasjonen er utfyllende i forhold til departementets retningslinjer for ordningen.

Revisjonen finner at Troms fylkeskommune sikrer at søknad inneholder presise og realistiske mål som kan etterprøves, realistisk prosjektplan med milepæler og aktivitets- og resultatutledninger, samt kostnadsoverslag.

Revisjonen vurderer at alle KRDs krav til tilsagnsbrev oppfylles i den brevmalen som nå benyttes av Troms fylkeskommune.

4.3 Konklusjon

Troms fylkeskommunes praksis for tildeling av RDA-midler anses å være i tråd med sentrale retningslinjer og fylkeskommunale/regionale mål for ordningen slik disse er utledet og nedfelt som strategier i *Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008*.

5 KONTROLL OG OPPFØLGING

Problemstilling 2:

Har Troms fylkeskommune rutiner som er egnet til å sikre at de tildelte midlene blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene?

Revisjonskriterier:

2.1 Tilskuddsmottakeren skal følges opp dersom denne ikke rapporterer i henhold til kravene som fremgår av tilsagnsbrevet - om informasjonen er ufullstendig eller ikke kommer inn til rett tid.

2.2 Med grunnlag i dokumenterte risiko- og vesentlighetsvurderinger for tilskuddsordningen, skal fylkeskommunen kontrollere at det blir drevet korrekt saksbehandling, korrekt og pålitelig rapportering, at målene blir nådd, at vesentlige avvik fra mål blir forebyggt, avdekt og eventuelt korrigert.

5.1 Revisors funn

I nyeste versjon av tilsagnsbrev til søker setter fylkeskommunen følgende krav til delrapport:

- Oppnådde delmål for prosjektet så langt
- Oppnådde milepæler for prosjektet
- Gjennomførte aktiviteter og effekter av disse
- Oppnådde resultater og beskrivelse av målemetode
- Prosjektets fremdrift i forhold til skissert tidsplan
- Kostnader i henhold til de budsjetterte kostnadene. Medgåtte utgifter skal kunne sammenlignes med budsjetterte kostnader. Dette danner grunnlaget for delutbetaling. Ved avvik fra den opprinnelige prosjektplanen gitt i tilsagnsbrevet må det søkes skriftlig til Troms fylkeskommune, RDA-sekretariatet. Dette gjelder så vel kostnader som aktiviteter. Endringer skal godkjennes før iverksettelse.
- Eventuelle forutsette effekter av prosjektet.

Det stilles krav til at sluttrapport *i tillegg* skal inneholde:

- Oppnådde mål satt for prosjektet
- Kostnader i henhold til de budsjetterte kostnadene. Dette danner grunnlag for sluttutbetaling
- Revisorbekreftet regnskap

Effekter av prosjektene dokumenteres i ulik grad i de rapportene revisjonen har gjennomgått. Formen og innholdet i rapportene beror blant annet på hvilke mål som er satt, hvordan de er målt, og prosjektets størrelse. Mens enkelte skriver kortfattet liste over aktiviteter som er avviklet, legger andre ved linker til omtaler i media eller presenterer sine resultater muntlig for RDA-sekretariatet og -styret. I noen rapporter kan de målbare effektene være dokumentert i begrenset grad. Det vises i generelle formuleringer til "godt salg" og "stor økning i belegget" uten at det er tallfestet nærmere.

Selv om mal for sluttrapport er lagt ved tilsagnsbrevet, er det ikke alltid at søker bruker denne. Det har blant annet ført til at sluttrapport er sendt inn uten at kostnader har blitt sammenstilt med de budsjetterte kostnader. Revisjonen registrerer at sekretariatet i noen tilfeller har kontaktet søker med krav om mer spesifiserte rapporter og/eller på grunn av mangler ved rapport. Slike hendelser har ført til at sekretariatet i revideringen av mal for tilsagnsbrev har formulert skriftlige krav til tilskuddsmottakers rapportering.

Revisjonen finner at det ved flere tilfeller ikke er rapportert innenfor frist. Det er fristoversittelser på fra noen få dager til 1,5 måned, hvor det ikke er dokumentert at RDA-sekretariatet har fulgt opp saken. Sekretariatet opplyser at de registrerer fristoppfølging i sitt elektroniske rapporteringssystem, men at dette ikke dokumenteres i saksmappa som ligger i arkivet på dokumentsenteret. Fylkeskommunen har

ikke automatiske/elektroniske varslere knyttet til sitt saksbehandlingssystem til påminnelse om at frister for del- og sluttrapportering er utløpt. Sekretariatet har hver tredje måned en manuell kontroll av alle tilsagn, og etterlyser i den forbindelse rapporter som ikke er kommet inn.

I den nye malen for tilsagnsbrev har fylkeskommunen lagt inn strengere krav til revisorbekreftet regnskap. Det er satt krav om at følgende kontrollhandlinger skal utføres: antall timer og timespris, interne og eksterne kostnader og kostnader påløpt innefor prosjektperiode. Revisor blir også pålagt å kommentere eventuelle avvik fra opprinnelig budsjett. I tidligere tilsagnsbrev var kravene til revisorbekreftelser varierende og mindre spesifiserte enn i de tilsagnsbrevene fylkeskommunen bruker etter ny mal. Revisjonens gjennomgang viser også at revisorbekreftelsene har varierende innhold, og det forekommer at revisorbekreftelser ikke er i henhold til kravene i tilsagnsbrevet. I enkelte slike tilfeller har sekretariatet kontaktet revisor. Sekretariatet anser det som en utfordring at noen revisorbekreftelser er så generelle at de ikke gir god informasjon.

I en av de undersøkte sakene finner revisjonen et vesentlig misforhold mellom dokumentert timebruk/timepris for egeninnsats i tilskuddsmottakers prosjekregnskap og planlagt timebruk/timepris i søknad/tilsagnsbrev og sluttrapport. Revisor opplyser i sin bekreftelse til tilskuddsmottakers regnskap at dette viser et forbruk på et vesentlig lavere timeantall og høyere timespris enn tilskuddsmottaker viser til i sin sluttrapport til RDA-sekretariatet. Godkjent timebruk/pris i fylkeskommunens tilsagn er likelydende med det tilskuddsmottaker benyttet i sluttrapporten. På bakgrunn av revisorattestasjonen ba sekretariatet om tilleggsinformasjon fra støttmottaker der timeantallet stemmer med godkjent timeantall i tilsagnsbrevet. Basert på tilleggsinformasjonen utbetalte fylkeskommunen innvilget tilskudd.

RDA-sekretariatet uttaler at det gjøres risikovurderinger av prosjektene i saksbehandlingen, der prosjektorganisering, aktiviteter i prosjektet samt budsjett og finansieringsplan vurderes. Sekretariatet kontrollerer også innsendte rapporter, regnskap og revisorbekreftelser opp mot planer og kostnadsoverslag for prosjektene før tilskudd utbetales.

Fylkeskommunen har ikke dokumentert noen form for internt kontrollsystem som inneholder risiko- og vesentlighetsvurderinger av tilskuddsordningen som helhet og/eller plan for stikkprøvekontroller av prosjektporteføljen.

5.2 Revisors vurderinger

Revisjonen finner at Troms fylkeskommune sikrer at innholdet i kvaliteten på tilskuddsmottakers rapporter er i henhold til tilsagnsbrevets krav. I tilfeller der revisorbekreftelser ikke overholder kravene, følges disse gjerne opp av sekretariatet. Funn fra undersøkelsen viser også at fylkeskommunen hver tredje måned kontrollerer om frister for rapportering er overholdt. På bakgrunn av dette vurderer revisjonen at Troms fylkeskommune følger opp tilskuddsmottakerne som evt. ikke rapporterer fullstendig og rettidig.

Manglende dokumenterte risiko- og vesentlighetsvurderinger av RDA-ordningen som helhet og tilhørende system for stikkprøver/andre mulige kontrollhandlinger, vurderes av revisjonen som en begrensning i fylkeskommunens kontroll av at det gjøres korrekt saksbehandling, rapportering, måloppnåelse, og forebygging og korrigerende avvik fra mål med grunnlag i risiko- og vesentlighetsvurderinger.

5.3 Konklusjon

Troms fylkeskommunes rutiner er i hovedsak egnet til å sikre at de tildelte midlene blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene, med den begrensningen som ligger i manglende overordnet kontrollsystem basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger for RDA-tilskuddsordningen som helhet.

6 SAMLET KONKLUSJON

Revisjonen konkluderer med at Troms fylkeskommunes praksis for tildeling av RDA-midler anses å være i tråd med sentrale retningslinjer og fylkeskommunale/regionale mål for ordningen. Og med unntak for manglende overordnet kontrollsystem basert på risiko- og vesentlighetsvurderinger for RDA-tilskuddsordningen som helhet, er organisasjonens rutiner egnet til å sikre at de tildelte midlene blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene.

7 HØRING

Rapporten ble sendt på høring til Troms fylkeskommune 22.2.2010. Frist for å komme med merknader ble satt til 10.3.2010. KomRev NORD mottok høringskommentarer fra fylkesråd for næring innefor frist.

Hovedkonklusjonen er omformulert i henhold til innspill i fylkesrådets hørings svar. Fylkesrådets høringsmerknad følger i sin helhet som vedlegg til rapporten.

8 ANBEFALINGER

Revisjonen vil komme med følgende anbefaling på bakgrunn av forvaltningsrevisjonsprosjektet:

- Troms fylkeskommune bør gjøre risiko- og vesentlighetsvurderinger av RDA-tilskuddsordningen som helhet og vurdere mulige kontrollpunkter ved en stikkprøvekontroll og kontrollhandlinger som kan iverksettes som ledd i den løpende rapporteringen fra tilskuddsmottakerne.

9 DOKUMENTER OG LITTERATUR

- *"Næringsrettede midler til regional utvikling (Statsbudsjettet kap 551 post 61) – Årlig nærings- og utviklingsprogram Tromsø 2008"*
- Det kongelige kommunal- og regionaldepartement "Statsbudsjettet 2008 – Kap. 551 post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift – tilskuddsbrev" datert 14.3.2008 m/vedlegg
- Det kongelige kommunal- og regionaldepartementet "*Retningslinjer. Kapittel 551, post 60 Tilskot til fylkeskommunar for regional utvikling. Kapittel 551, post 61 Næringsretta midlar til regional utvikling*" Gjeldande frå 1.1.2008
- Lov 25.09.1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven/kml)
- Lov 10.02.1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven/fvl)
- "*Reglement for styre for næringsrettede midler til regional utvikling (kap. 551 post 61 – næringsretta midler til regional utvikling)*"

10 VEDLEGG – FYLKESRÅDETS HØRINGSKOMMENTARER

TROMS fylkeskommune
ROMSSA fylkkesuohkan

Fylkesrådet

Komrev Nord
v/ Lene Zahl Johnsen
Postboks 930
9259 TROMSØ

Vår ref.:
09/2737-57
Løpenr.:
6001/10

Saksbehandler:
Camilla Bjørn
Tlf. dir.innvalg:
77 78 81 96

Arkiv:
221 PRO
Deres ref.:

Dato:
08.03.2010

HØRING FORVALTNINGSREVISJON - BRUKEN AV RDA-MIDLER

Det vises til deres brev av 22.2.2010 vedrørende gjennomgang av revisjonens utkast til rapport, forvaltningsrevisjon – bruken av RDA-midler. Fylkesrådet i Troms har gjennomgått rapporten og har følgende kommentarer:

Kapittel 1-3:

Første del (kapittel 1-3) omhandler innledning, problemstilling og revisjonskriterier samt metode for revisjon.

På grunn av kontrollutvalgets bestilling er det utledet følgende problemstilling for revisjonens undersøkelse:

- 1) Er Troms fylkeskommunes praksis for tildeling av RDA-midler i tråd med sentrale retningslinjer og fylkeskommunale/regionale mål for ordningen?*
- 2) Har Troms fylkeskommune rutiner som er egnet til å sikre at de tildelte midlene blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene?*

Fylkesrådets merknad:

I kapittel 2, side 3 fremgår det at RDA-styret har *deltatt* i utarbeidelsen av handlingsprogrammet som er vedtatt av fylkesrådet. Fylkesrådet ønsker å påpeke at styret selv utarbeidet handlingsprogrammet for 2008.

Kapittel 4:

Kapittel 4 omhandler revisjonens gjennomgang i forhold til problemstilling 1: Praksis for tildeling av RDA-midler, bakgrunnsinformasjon, revisors funn, revisors vurderinger og konklusjon.

Besøksadresse
Strandvn. 13
Postadresse
Postboks 6600, 9296 Tromsø

Telefon
77 78 80 00
Epost mottak
troms@tromsfylke.no

Telefaks
77 78 80 01
Bankgiro
4700 04 00064
Internettadresse
www.tromsfylke.no

Org.nr.
NO 864 870 732

Fylkesrådets merknader:

Under kapittel 4.2 – Revisors vurderinger fremgår det at styret ikke opptrer i tråd med bestemmelser i forvaltningslovens § 8, 2 ledd der det er det kollegiale organet selv som avgjør spørsmålet om medlemmers habilitet. I styremøtene har enkeltmedlemmet selv avgjort sin habilitet. Det fremgår også at styremedlemmer, i saker der de er inhabile, fremfører synspunkter på saken før den tas opp til behandling.

Fylkesrådet kan ved konstituering av nytt RDA-styre presisere habilitetsreglene ovenfor styret. Det foreslås at det gjennomføres en orientering om habilitetsreglene og prosedyrer vedrørende vurdering av habilitet.

Kapittel 5

Kapittel fem omhandler revisjonens gjennomgang i forhold til problemstillingens punkt 2. Kontroll og oppfølging.

Fylkesrådets merknader:

I revisjonskriteriene har man vektlagt at fylkeskommunen skal, med grunnlag i risiko- og vesentlighetsvurderinger, kontrollere at det blir drevet korrekt saksbehandling, korrekt og pålitelig rapportering, at målene blir nådd og at vesentlige avvik fra mål blir forebygd, avdekt og eventuelt korrigert.

Basert på overstående har **revisjonen forstått** overstående som at tilskuddsforvalter bør dokumentere sine risiko- og vesentlighetsvurderinger for ordningen som helhet. I tillegg bør det være et **dokumentert** opplegg for stikkprøvekontroller og mulige kontrollhandlinger underveis i den løpende saksbehandlingen.

Den eneste måten å gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurderinger for ordningen som helhet er å vurdere de enkelte sakene i forhold til saksbehandling og måloppnåelse. Prosjekter som er slutført vurderes i forhold til måloppnåelse og resultat, mens prosjekter som ikke er avsluttet vurderes i forhold til delrapporter. I tillegg gjennomgås saksbehandlingsvurderingene, som ble gjort ved innvilgelse av prosjektene, etter at prosjektene er avsluttet. På denne måten kan administrasjonen evaluere egen saksbehandling og korrigere og oppnå læring i forhold til lignende saker. Alle prosjektene gjennomgås kvartalsvis, der avsluttede prosjekter vurderes i forhold til overstående, mens løpende prosjekter vurderes i forhold til milepæl og delmål.

Det jobbes også forebyggende ved at nye støttemottakere og store prosjekter innkalles til singneringsmøter for å gjennomgå vilkår for tilskudd. Det arbeides dessuten kontinuerlig for å sikre at tilskuddsvilkårene er forståelig ovenfor støttemottakerne. Det er i næringssetaten blant annet satt ned en arbeidsgruppe som gjennomgår alle tildelingsbrevene med vilkår. Administrasjonen besøker også prosjekter så langt kapasiteten tillater det. I tillegg inviterer RDA-styret støttemottakere til å orientere om prosjektgjennomføringen og oppnåede resultat – både avsluttede og løpende prosjekter.

Imidlertid har man per i dag ikke et **dokumentert** system for stikkprøver og kontrollhandlinger. Eventuelle stikkprøver og kontrollhandlinger er saksbasert.

Den samlede konklusjonen i rapporten er at:

Troms fylkeskommunes praksis for tildeling av RDA-midler kan ansees å være i tråd med sentrale retningslinjer og fylkeskommunal/regionale mål for ordningen, men at rutinene som skal sikre at tildelte RDA-midler blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene ikke oppfyller alle krav i departementets tilskuddsbrev og retningslinjer for RDA-ordningen.

Den samlede konklusjonen tar ikke høyde for tidligere delkonklusjon i rapporten, der det fremgår at Troms fylkeskommunes rutiner i hovedsak er egnet til å sikre at de tildelte midlene blir brukt i henhold til de innvilgede søknadene.

Fylkesrådet er fornøyd med gjennomgangen og anser den som nyttig i det videre arbeidet med forvaltningen av RDA-midlene og tilskuddsforvaltning generelt.

Med vennlig hilsen

Knut Werner Hansen
Fylkesråd for næring